

Akademia Młodego Ekonomisty

Pieniądz w cyfrowym świecie

Wygoda kontra ryzyko

dr Michał Kisiel

Uniwersytet Ekonomiczny we
Wrocławiu
6 marca 2023 r.

Organizatorzy

Pieniądz kiedyś

Pieniądz dzisiaj

Gotówka – fizyczny pieniądz, nie wymaga pośredników, anonimowe transakcje

Bezgotówkowy – zapisy na rachunkach bankowych, wymaga **instrumentów płatniczych**, żeby się przemieszczać

Kryptowaluty (?) – nie mają statusu oficjalnego pieniądza

Pieniądz jutro

CBDC – cyfrowy
pieniądz banku
centralnego

+

Pożegnanie z
gotówką?

Cashless society – wady i zalety

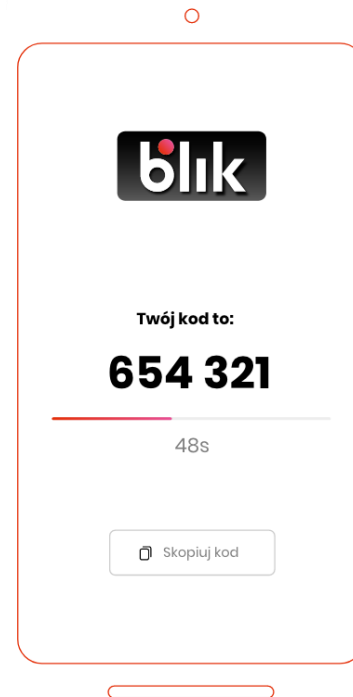
Cashless society – najważniejsze obawy

- **Jak poradzą sobie zdani tylko na gotówkę?**
- **„Czym będziemy płacić po tsunami?”**
- **Wielki Brat, czyli co z anonimowością transakcji i prywatnością?**
- **Cyberprzestępczość, sabotaż systemów**

Cashless society – najważniejsze nadzieje

- **Likwidacja kosztów gotówki – projektowania, produkcji, zabezpieczenia przed fałszerstwem, konwojowania, niszczenia. To blisko 1% PKB!**
- **Spadek znaczenia czarnego rynku i szarej strefy (polegają na gotówce)**
- **Finansowa inkluzja – dostęp do usług finansowych dla każdego (np. przez CBDC)**
- **Mniej okazji dla wirusów i pandemii?**

Pieniądz w sieci

Oszustwo „na BLIKA”

Oszust kontaktuje się zazwyczaj przez komunikator internetowy, np. po włamaniu się na czyjeś konto w serwisie społecznościowym

Wyłudza kod BLIK – prosi o przysługę, pożyczkę –
PILNIE(!)

Jeśli ofiara poda kod, konieczne jest jeszcze
potwierdzenie operacji w aplikacji mobilnej banku.
To też musi zrobić ofiara oszustwa

Sprawe mam 😊

Zamawiam coś przez internet i jest opcja płatności blikiem, a mam wykorzystany limit

Może dasz radę mi to zapłacić, a ja przeleje ci pieniądze na konto? 😊

Koń trojański

ING BankOnLine

[Ustawienia](#) | [Bezpieczeństwo](#) | [Regulacje](#) | [Pomoc](#) | [Drukuj](#) | [Odśwież](#)

[→ Wyjście](#)

[Strona główna](#)

[Przelewy](#)

[Rachunki](#)

[Oszczędności](#)

[Karty](#)

[Kredyty](#)

[Kontakt](#)

[Wnioski](#)

[Bankujesz-
kupujesz.pl](#)

Zalogowany użytkownik:

Ostatnie logowanie: 2011-02-09 16:29 Adres IP: 127.0.0.1

Nieudane logowanie: 2011-02-09 16:28 Adres IP: 91.149.226.35

Ważna informacja dotycząca bezpieczeństwa

Uwaga

Z każdym dniem staramy się poprawiać ochronę dla klientów naszego banku. Dany certyfikat funkcjonuje na [smartfonach](#) i jest dodatkowym środkiem ochronnym klientów naszego banku.

Ten załącznik gwarantuje, że właśnie PAŃSTWO, i nikt inny nie będzie mógł skorzystać z Państwa rachunku on-line.

Proszę zainstalować aplikację.

[Dalej >>](#)

Koń trojański

Możesz go otrzymać, np. jako załącznik do maila.

Podarunek z niespodzianką:

- Backdoor – komunikacja ze stwórcą (np. rozsyłanie spamu, ataki DDoS)
- Wykradanie danych użytkownika
- Wyłączanie programów antywirusowych
- Browser hijack, „wklejki” w treści odwiedzanych stron
- Podmienianie zawartości schowka
- Ransomware

Albo zdalna pomoc dla „inwestora”

Główny gazociąg **Baltic Pipe** otwarty!

Każdy, kto zainwestuje **1099 zł**
ma gwarancję zarobienia
już **od 32 500 zł** miesięcznie.

Phishing

Twoje powiadomienie o zawieszeniu

Nie udało nam się autoryzować płatności za kolejny cykl rozliczeniowy abonamentu, dlatego zawiesiliśmy Twoje członkostwo. Twoja obecna subskrypcja jest jednak aktywna do momentu jej wygaśnięcia.

Oczywiście chcielibyśmy, abyś wrócił do nas. Dlatego wystarczy kliknąć przycisk zrestartuj swoje członkostwo, aby zaktualizować swoje dane i kontynuować oglądanie wszystkich najlepszych filmów z programów telewizyjnych.

[Zrestartuj swoje członkostwo.](#)

Zrestartuj swoje członkostwo.

<http://crustypizza.net/wp-includes/netflix/1514356.php>

—Twoi przyjaciele z Netflix

NETFLIX Connect

Wykryto podejrzanе logowanie

Wypełnij wymagane pola, abyśmy mogli zweryfikować Twoją tożsamość.

Nazwa

Nazwisko

Numer karty

Data ważności

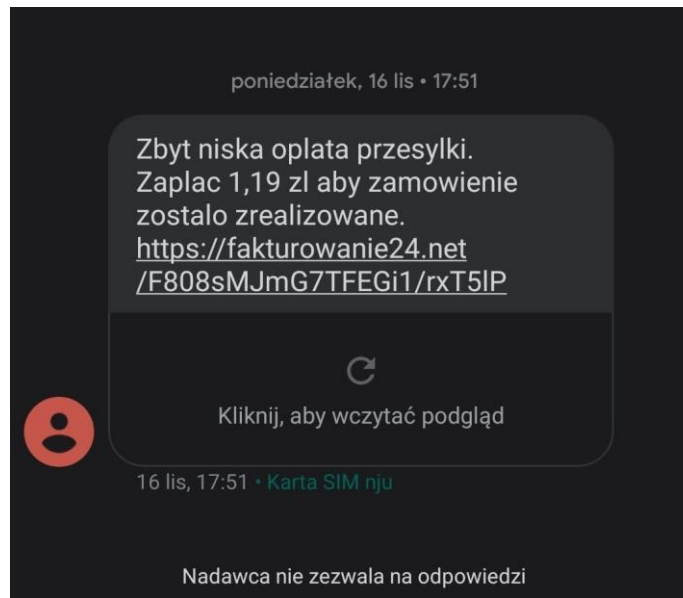
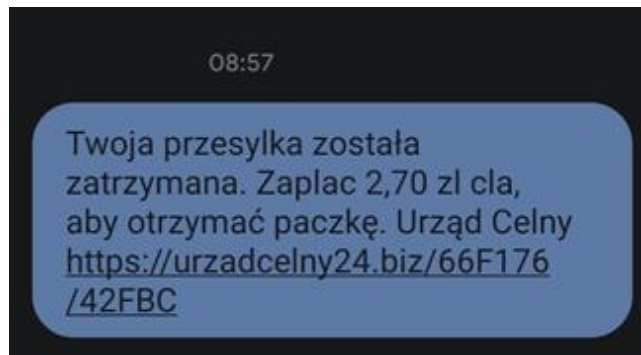
CVV

Prześlij

Pytania? Zadzwoń do nas 0800 917 813

[Warunki użytkowania](#) [Poufność](#) [Preferencje dotyczące plików cookie](#)

Oszustwo „na dopłatę” albo „na fakturę”

Oszustwo „na dopłatę” albo „na fakturę”

Platności online

https://wiertno.site/pl/pge/87315823/1895292/ → https://wiertno.site/pl/pge/87315823/1895292/

Platności online

NIEBEZPIECZNA STRONA

Na dzień **07-03-2023** zaplanowano odliczenie energii elektrycznej!
Prosimy o uregulowanie należności.

Umowa numer: **GKETRNG785362**

Kwota należności: **4.25 zł**

Ureguluj należność szybko i wygodnie za pomocą przelewu szybkiego bądź BLIK.

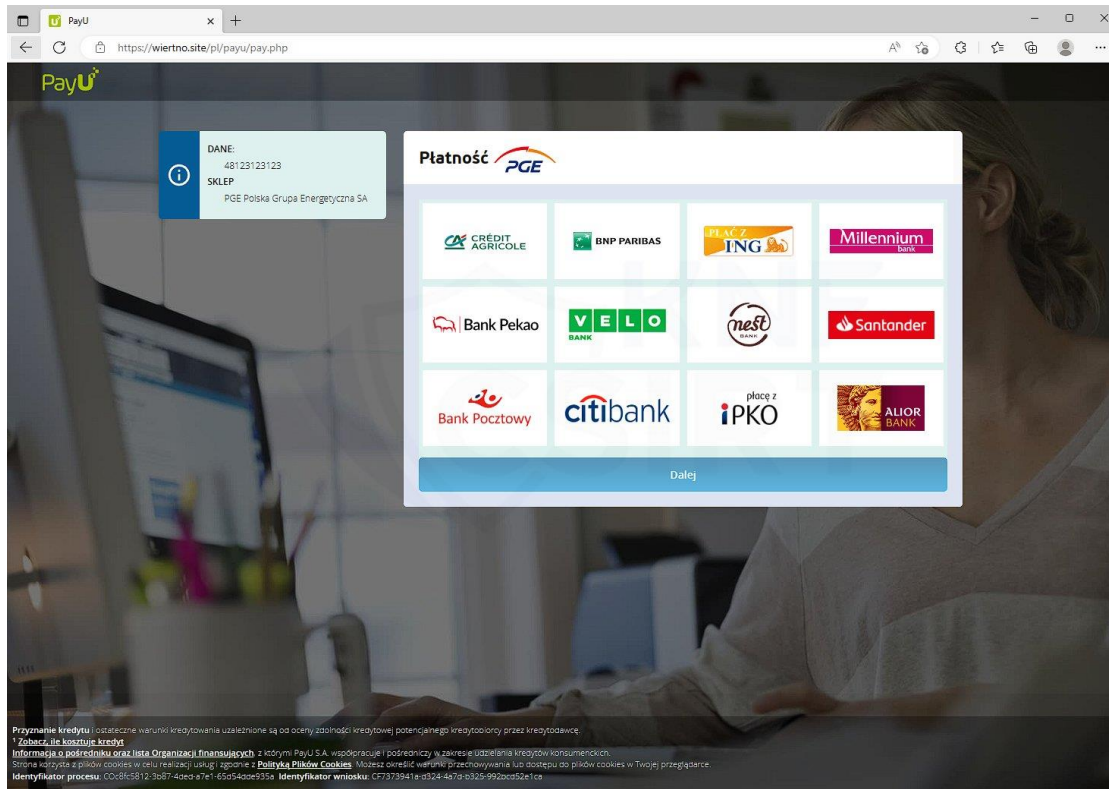
Przejdź do płatności →

© PGE

Polityka prywatności

Polska Grupa Energetyczna S.A.
2 Mysia Street, 00-496 Warsaw
Main reception: (+48) 22 340 11 77
Emergency contact: **991** No. for
agglomeration of Warsaw
22 340 41 00

Oszustwo „na dopłatę” albo „na fakturę”

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://wiertno.site/pl/payu/pay.php>. The page features the PayU logo and a payment information box on the left with the following details:

- DANE: 48123123123
- SKLEP: PGE Polska Grupa Energetyczna SA

The main content area is titled "Płatność" and displays a grid of bank logos for selection:

- CRÉDIT AGRICOLE
- BNP PARIBAS
- ING
- Millennium bank
- Bank Pekao
- VELO BANK
- nest BANK
- Santander
- Bank Pocztowy
- citibank
- placę z iPKO
- ALIOR BANK

A "Dalej" button is located at the bottom of the grid.

Przyznanie kredytu i ostateczne warunki kredytowania uzależnione są od oceny zdolności kredytowej potencjalnego kredytobiorcy przez kredytodawcę.
Informacja o pośredniku oraz lista Organizacji Finansujących z którymi PayU S.A. współpracuje i pośredniczy w zakresie udzielania kredytów konsumenckich.
¹ Zobacz, ile kosztuje kredyt.
Strona korzysta z plików cookies w celu realizacji usług i zgodnie z [Polityką Plików Cookies](#). Możesz określić warunki przechowywania lub dostępu do plików cookies w Twojej przeglądarce.
Identyfikator procesu: C08f8c812-3b87-43ed-47e1-65954dae935a Identyfikator wniosku: C7373941a1a324-4d7d-9325-992bdc32e1cd

Vishing

- Oszuści dzwoniąc podszywają się pod prawdziwy numer telefonu, czyli na ekranie telefonu wyświetla się numer np. infolinii bankowej.
- Tego typu atak poprzez podszywanie się pod inny numer telefonu określany jest jako **spoofing**.
- Proszą o wykonanie przelewu („bo ktoś włamuje się na Państwa konto”) albo np. o zainstalowanie programu na komputerze lub smartfonie

Dziękuję za uwagę

dr Michał Kisiel

Twitter: @finnovation_pl